

دالان فراموشی کودکان بدسرپرست؛ گمشده در

blacqbook/bigstockphoto.com

کودکانی که بدون حمایت جدی و تاثیرگذار قابل توجهی، در کارگاه ها به سختی کار می کنند، در شرایطی که باید در این مقطع سنی، کودکی، شیطنت و بازی کنند تا بستر و زمینه شکل گیری شخصیت آنها در لابه لای این کودکانه ها رشد پیدا کند. کارشناسان و صاحب نظران، معتقدند، یکی از نیازهای جدی و اساسی کودکان بد سرپرست در این برهه به پشتیبانی موثر معطوف می شود، حمایت هایی که حصول آن مستلزم فراهم شدن بسترهای قانونی و ضوابط تعیین شده مشخص است. در کشور ایران، برای نخستین بار قانون حمایت از کودکان بد سرپرست و بی سرپرست در سال 1353 هجری شمسی به تصویب رسید، البته نباید از نظر دور داشت که برخی قوانین حمایتی از کودکان پیش از این به تصویب رسیده اما متأسفانه آنچنان که باید کار ساز به نظر نمی رسد.

از نمونه های این ضوابط به قانون حمایت از کودکان و نوجوانان باز می گردد که در 9 ماده و در سال 1381 به تصویب رسیده اما در مقام اجرا و عمل، نتوانسته آنچنان که انتظار می رود پاسخگویی مطالبات برحق کودکان بی سرپرست باشد.

انتظار 7 ساله برای تصویب لایحه ای کارشناسی شده

در سال 1388 با ارسال لایحه ای حمایتی از کودکان بد سرپرست و یا بی سرپرست توسط قوه قضائیه به مجلس شورای اسلامی امیدها بار دیگر در دلها زنده شد تا از این منظر بایی گشوده شود تا شاید عرصه و روزنه ای برای این طیف آسیب پذیر باز شود، لایحه ای که برخی کارشناسان عنوان کرده اند، از تجربیات 40 کشور جهان در این لایحه الگو برداری شده است.

حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی کشور در گفتگویی با رسانه ها که در روزنامه جام جم منتشر شد در این خصوص عنوان کرد: با سپری شدن عمر دو مجلس در دوره متوالی همچنان شاهدیم لایحه مذکور به تصویب نرسیده است. وی معتقد است در صورت تایید، تصویب و اجرای این لایحه بسیاری از مشکلات کودکان بد سرپرست یا بی سرپرست مرتفع خواهد شد. آنچنان که رئیس مددکاران اجتماعی کشور می گوید: در صورت اجرای تنها 30 درصد از این قانون، بخش قابل توجهی از چالش های پیش روی این طیف (کودکان بد سرپرست یا بی سرپرست) رفع و دفع می شود.

آنچنان که این مقام مسئول و کارشناس مسائل اجتماعی عنوان کرده، رفع و مدیریت مشکلات چنین کودکانی با لحاظ کردن حمایت ها و پشتیبانی لازم، توانمند سازی، آموزش و اعمال برخورد قاطعانه با افرادی که از این کودکان بهره کشی می کنند محقق خواهد شد.

از ایدز تا قاچاق مواد مخدر

آسیب ها و تهدیداتی که متوجه این کودکان است صرفاً به مهجور ماندن آنها از کودکانه های شیرین خاص به این دوران خلاصه نمی شود، بلکه متأسفانه بعضاً اخبار و گزارشاتی به گوش می رسد که نشان دهنده عمق تهدیدی است که سایه آن بر قامت چنین کودکانی سنگینی می کند.

استفاده از آنها برای حمل و قاچاق مواد مخدر و برخی سو استفاده های دیگر باعث شده تا زمینه انحراف و ظهور و بروز آسیب ها و چالش های هر چه بیشتر همچون ایدز یا حمل و فروش مواد مخدر در آنها تشدید شود.

قاسم ساعدی، عضو مجلس شورای اسلامی و دانش آموخته جامعه شناسی در این ارتباط معتقد است: جامعه نباید در قبال چنین اقتشاری (کودکان بد سرپرست) اهمال یا کم کاری کند.

وی افزود: به واقع تشدید اثرات و تبعات این معضل می تواند جامعه را با بحران ها و چالش های بسیار سهمگینی مواجه سازد که رفع و مدیریت آن مستلزم تامین هزینه های بسیار سنگین و اقداماتی گسترده و متنوع است.

لزوم افزایش هر چه بیشتر شفافیت های قانونی

تسلسل باطل بازگردانده شدن کودک بد سرپرست از کارگاه ها و شرایط سخت کار یکی از نارسایی های موجود در ارتباط با کودکان بد سرپرست، به سیکل و تسلسل باطلی معطوف می شود که چنین کودکانی آن را تجربه می کنند.

مکرراً و به دفعات پیش آمده که مددکاران با شناسایی کودکان بد سرپرست، مانع فعالیت سنگین آنها در کارگاه های صنعتی، تولیدی و... می شوند.

اما این روند ادامه دار نیست و متأسفانه بعد از مدتی سرپرست کودکان با ورود خود، این افراد را از بهزیستی باز پس می گیرند و متأسفانه مجدداً در چنین کارگاه هایی به فعالیت مجدد اقدام می کنند.

در این میان شفافیت قانونی، تعریف و اجرای ساز و کاری که ریسک بکارگیری چنین کودکانی در کارگاه ها را سوی کارفرمایان و والدین و سرپرست آنها تشدید کند ضرورتی اجتناب ناپذیر به نظر می رسد.

در پایان باید به نقش بسیار موثر آموزش و فرهنگسازی در جامعه ایرانی برای سهولت پذیرش فرزندان بد سرپرست یا بی سرپرست از سوی متقاضیان اشاره کرد که در نوع خود عنصری بسیار تعیین کننده در برخورداری کودکان از سرپرستان کارآمد و معقول به شمار می رود.

منبع: [خبرنگاران جوان](#)